

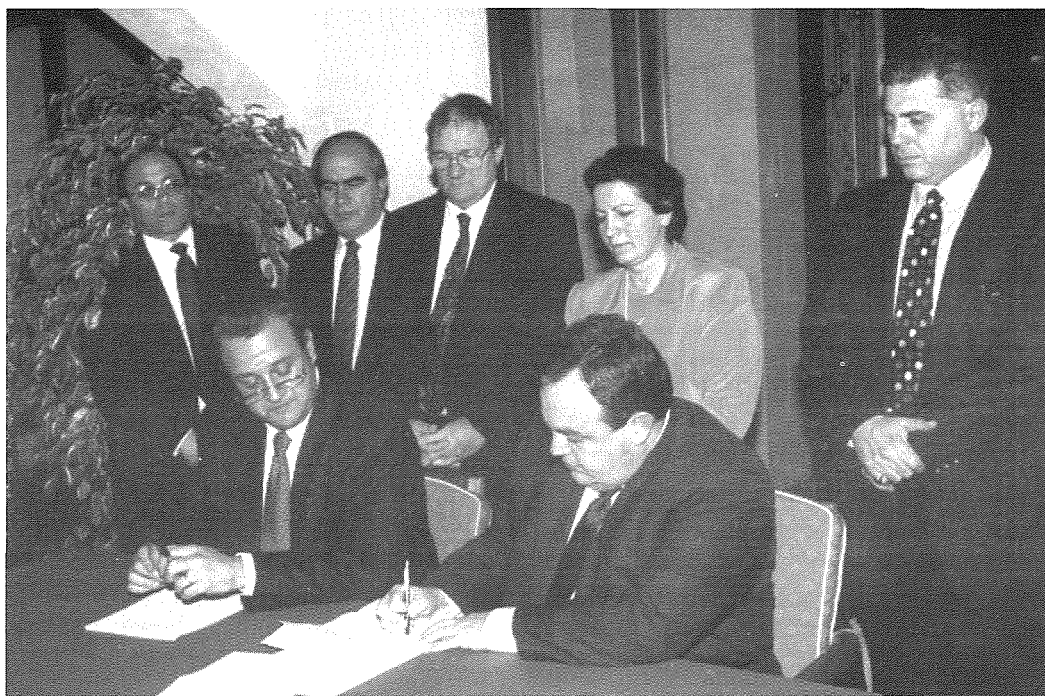
Il-Kummerċ f'Għawdex

DUN EDDIE ZAMMIT JINTERVISTA
LIL DR. MICHAEL CARUANA, VIĊI-PRESIDENT TAL-KAMRA
TAN-NEGOZJU F'GHAWDEX.

Meta twaqqfet il-Kamra tan-Negozju Għawdxija? X'għanijiet riedu jintlaħqu bit-twaqqif tagħha?

Il-Kamra tan-Negozju għal Għawdex twaqqfet b'att pubbliku nhar l-20 ta' Diċembru tal-1999 biex tippromwovi l-interessi komuni tan-negozjanti f'Għawdex.

L-għanijiet tal-kamra huma li thares u gġib 'l quddiem l-interessi komuni tal-membri; tindirizza diffikultajiet speċjalment dawk ikkawżati mill-insularità u reġjonalità tal-gżira Għawdxija; tgħin biex ittejjeb l-operazzjoni ta' intrapriżi kummerċjali f'Għawdex; tiżgura kooperazzjoni fost il-membri; tintervjeni f'nuqqas ta' qbil dwar negozju bejn il-membri jew bejn membri u terzi; tirrapreżenta lill-membri f'laqgħat reġjonali, nazzjonali u nternazzjonali; u teduka lill-membri bil-provediment ta' gwida ta' etika kummerċjali.

Is-shubija hija miftuha għal kull min jopera negozju f'Għawdex jew minn Għawdex u l-membri huma mqassmin f'sitt setturi li huma:

- Importazzjoni, bejgħ bl-ingrossa u bl-imnut.
- Manifattura, esportazzjoni u artiġjanat.
- Kostruzzjoni.
- Servizzi (finanzi, assikurazzjoni, legali ta' kura, trasport, eċċ).
- Biedja u Sajd.
- Turizmu.

X'inizjattivi hadet il-Kamra tan-Negozju minn kemm ilha imwaqqfa?

Sa mill-bidu, l-Kamra tan-Negozju għal Għawdex ippruvat tgħaqqad is-setturi kollha tan-negozju u ndustrijali t'Għawdex sabiex jinholoq front komuni, biex dawk in-nies li jinvestu f'Għawdex ikunu jistgħu jwasslu lehinhom quddiem l-awtoritajiet konċernati.

Il-Kamra temmen li fl-għaqda hemm is-sahha, u hasset li f'Għawdex kien jonqos dik il-holqa li tkun kapaċi tgħaqqad is-setturi kummerċjali u ndustrijali, u tiehu l-inizjattiva biex id-drittijiet u l-htigijiet li jinqalghu minhabba s-sempliċi fatt li ahna gżira iċken, jiġu mharsa. Għalhekk il-Kamra fasslet statut li jgħaqqad flimkien id-diversi setturi halli kull wiehed minnhom jiġi ezaminat fil-partikularitajiet tiegħu u naturalment jittiehdu l-passi li jkun hemm bżonn.

Dwar l-inizjattivi li hadet il-kamra nista' nsemmi l-organizazzjoni ta' diversi seminars. Hija ukoll tiffirma parti minn sensiela ta' kumitati bħal *Malta E.U. Steering Committee (MEUSAC)*; Il-Pjan ta' Żvilupp Nazzjonali, Il-Pjan Rurali u ohrajn. Kellha diskussjonijiet ma' l-Awtorità Marittima, *il-Gozo Channel*, il-Ministeru għal Għawdex u ministeri ohra. Fost is-sugġetti li ddisukutejna dan l-ahhar ma' l-awtoritajiet konċernati kien hemm il-proġett *tat-terminal* tal-Imgarr kif ukoll

l-istatus reġjonali tal-gżira. Dwar din ta' l-ahhar, il-Kamra pprezentat stqarrija lill-President ta' Malta, liema stqarrija kienet iffirmata mill-Kamra tan-Negozju Għawdxija, mill-Kunsilli Lokali kollha Għawdxin, u mill-*Gozo Tourism Association*. Barra minn hekk il-Kamra ffurmat delegazzjoni li marret *Brussels* biex tiġbor iktar tagħrif dwar l-Unjoni Ewropea u anke tesprimi l-opinjonijiet tagħha, u ipparteċipat f'*seminars* barra minn Malta organizzati mill-Għaqda tal-Kmamar tal-Kummerċ tal-gzejjer żgħar.

Għaliex il-Kamra hasset il-htieġa li torganizza għall-ewwel darba l-Fiera tal-Kummerċ Għawdxija, jiġifieri l-“Gozo Trade Fair”?

Il-Kamra hasset il-htieġa li l-Għawdxin ikollhom il-vetrina fejn ikunu jistgħu jesponu l-prodotti tagħhom taht saqaf wiehed. Naturalment il-Kamra tan-Negozju temmen fil-kapaċità tad-diversi setturi u temmen ukoll li l-Għawdxin huma kapaċi jesponu l-prodotti tagħhom flimkien, minkejja xi differenzi.

Din l-ideja fil-fatt nibtet fi hdan is-settur tal-artiġjanat tal-Kamra tan-Negozju u wara diskussjonijiet li saru, hassejna illi jkun xieraq li din l-opportunità tinghata lis-setturi

kollha, sewwa dawk ta' l-artiġjanat kif ukoll lid-diversi setturi l-oħra kummerċjali, turistiċi u ndustrijali.

Il-konkorrenza kienet iktar milli stennejna, tant li nhasset il-htieġa għal iżjed spazju biex jiġu akkomodati l-ikbar numru possibbli. L-iskop tal-Kamra kien li dan isir għall-ġid tan-negozju u l-kummerċ Għawdexi. Fil-fatt kien hemm partecipazzjoni sabiha ta' 'l fuq minn 50 esebitur li jkopru s-setturi kollha tan-negozju f'Għawdex. Din il-partecipazzjoni qawwija tagħmlilna kuragg u tkompli ssahhah l-inizjattivi tal-Kamra tan-Negozju għal Għawdex.

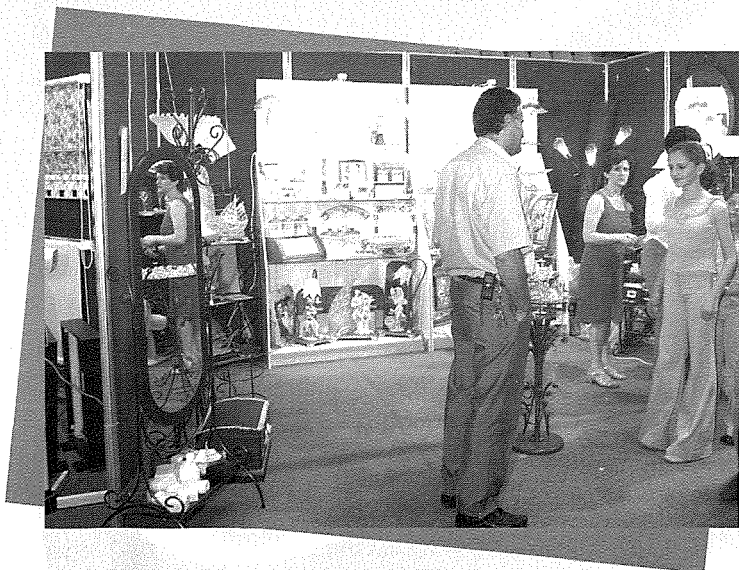

Niehu din l-okkażjoni sabiex f'isem il-Kamra nagħti prosit lill-Kumitat tas-Settur tal-Artiġjanat, speċjalment lis-Sinjuri Joe Grech, Charlie Axiaq u Noella Vella, u li dawk kollha li hadmu shih biex din il-fiera setgħet ssir realta` . Niringrazzja ukoll lill-partecipanti kollha u lill-pubbliku

numeruż li żar din il-fiera. Ma' dawn inroddu hajr lill-isponsors tagħna, *Vodafone*, u *Bank of Valletta*, kif ukoll lill-*Gozo Channel* u lill-Ministeru għal Għawdex għas-sehem u l-appoġġ li tawna.

Nistgħu nitkelmu minn ekonomija purament Għawdexija? X'inhuma l-karatteristiċi li jidentifikawha?

Il-Kamra temmen li teżisti ekonomija distintament Għawdexija. Dan mhux biss minhabba l-fatt ġeografiku tal-gżira, fis-sens li ahna gżira partikulari maqtugħa minn Malta, iżda ukoll minhabba l-fatt li l-mentalità kummerċjali ġewwa Għawdex hija ukoll distinta minn dik ta' oħrajn ġewwa Malta. In-negozjant Għawdexi jrid jaffronta mhux biss il-problemi li l-kummerċ iġib miegħu lil kwalunkwe negozjant iehor f'Malta, imma jrid iħabbat wiċċu ukoll mal-fatt li s-suq Għawdexi hu iżgħar minn dak Malti u għalhekk jirrendi ferm inqas, avolja l-ispejjeż ikunu kbar daqs ta' negozjant f'Malta.

X'vantaggi t'hoss li toffri l-ekonomija Ghawdxija kemm għall-kummerċjant kif ukoll għall-konsumatur Ghawdxi?

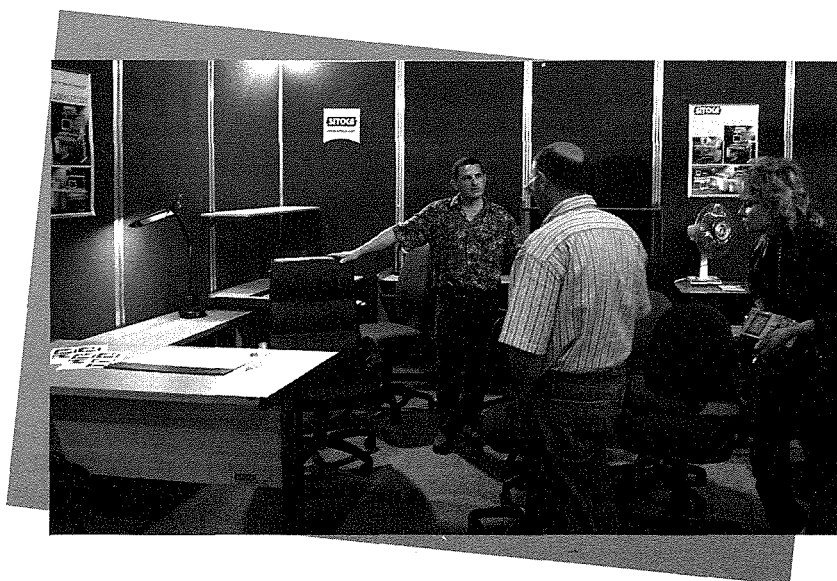
L-ekonomija t'Ghawdex hija hafna dipendenti mill-insularità li teżisti bejn il-gzejjer, fejn it-temp jista' jaffettwa sew ir-ritmu ta' l-ekonomija gewwa Ghawdex. Fil-fatt, jekk għal xi raġuni s-servizz tal-*Gozo Channel* jiġi sospiż jew imnaqqas, Ghawdex iħoss l-impatt dirett u mmedjat. Jekk wiehed jikkunsidra n-numru kbir ta' turisti

li kuljum jaqsmu lejn Ghawdex, għax s-servizz f'jum partikulari jiġi sospiż, dan in-nuqqas jinhass mis-setturi kollha. Għalhekk in-negozjant Ghawdxi jrid ifassal il-pjan tiegħu f'qafas li huwa rregolat miċ-ċokon tal-gżira ta' Ghawdex, mit-temp u anke mill-istagun tas-sena.

Xi sfidi t'hoss li qed tħabbat wiċċha magħhom l-ekonomija Ghawdxija? X'support tistenna l-Kamra tan-Negozju mill-Amministrazzjoni Ċentrali?

L-ikbar sfida li tiffaċċja l-Kamra tan-Negozju hija l-aċċessibilità ma' l-Awtoritajiet kollha kkonċernati. Filwaqt li sibna hafna appoġġ mill-Ministru u Segretarji Ministerjali għal Ghawdex, ma sibniex l-istess appoġġ minn dawk ta' Malta. Il-Kamra tan-Negozju temmen li qed taqdi dmirha bħala għaqda mhux governattiva u l-

kontribut li qed taghti lill-gżira Għawdxija hu ta min jinkuraġġih. Il-problema li niffaċċjaw spiss u li hafna drabi nippruvaw nikkomunikaw u nsolvu mal-kollegi tagħna f'Malta, hafna drabi ma ssibx dik l-art fertili biżżejjed li nixtiequ. Huwa ferm importanti li l-awtoritajiet konċernati u l-amministrazzjoni ċentrali jagħtu widen għal dak li l-Kamra tan-Negozju qed tipproponi għall-ġid tal-gżira Għawdxija, u mhux kif qed jiġri hafna drabi, fejn isiru laqgħat halli jiġi nċentivat n-negozju ġewwa Għawdex u mbagħad ma jiġi rrealizzat xejn.

X'agenda għandha l-Kamra tan-Negozju Għawdxija u kif tħares lejn ir-relazzjoni li għandu jkollu Għawdex mal-Unjoni Ewropeja?

L-Agenda prinċipali fi hdan il-Kamra tan-Negozju hi li, jekk fl-eventwalità li Malta tissieheb fl-U.E. ikollha l-istess fakultajiet, drittijiet, u sussidji bħal kull gżira reġjun ohra li jeżistu fl-U.E. Ahna nemmnu li l-politika reġjonali għal Għawdex hija ta' l-ikbar vantaġġ għal Għawdex kif ukoll għal Malta u għaldaqstant il-Kamra tan-Negozju qed tkompli tinsisti sabiex waqt in-

negozjati li qed isiru, Għawdex jiġi kkunsidrat bħala reġjun.

Wiehed għandu jagħmel minn kollox sabiex Għawdex jikseb l-aħjar pakkett finanzjarju. Dan kollu jiddependi minn dawn il-ġimghat li ġejjin, meta qed jiġi negozjat jekk Għawdex għandux jitqies bħala reġjun jew le. Mill-hafna diskussjonijiet li kellna, sewwa f'*seminars* li saru ġewwa Għawdex u f'Malta kif ukoll f'*seminars* li attendejna apposta barra minn Malta, kollha tawna x'nifhmu li l-politika ta' Għawdex bħala reġjun, hija l-aktar wahda vantaġġjuża. Inhoss lil-awtoritajiet fin-negozjati għandhom jinsistu li Għawdex jiġi kkunsidrat bħala gżira reġjun fil-kuntast tad-dhul ta' Malta fl-Unjoni Ewropea.